

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinînd recursul declarat de către Sanduța Mihail, reprezentat de avocatul
Prisac Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări
„Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Sanduța Mihail
cu privire la încasarea sumei în ordine de regres,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 prin care a
fost respinsă cererea lui Sanduța Mihail cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și
nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Sanduța Mihail,

c o n s t a t ă

La 31 martie 2014, SAR „Donaris Group” SA (actualmente CA „Donaris
Vienna Insurance Group” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui
Sanduța Mihail cu privire la încasarea sumei în ordine de regres.

În motivarea acțiunii a indicat că la 14 mai 2011 între SAR „Donaris Group”
SA în calitate de asigurător și Bejan Serghei în calitate de asigurat, a fost încheiat
contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. 0108640 prin care ultimul a
transmis SAR „Donaris Group” SA răspunderea civilă pentru orice pagubă produsă
prin accident cu autovehiculul de model „Renault Clio”, număr de înregistrare OR BF
050.

Menționează reclamantul că la 27 octombrie 2011 în mun. Chișinău s-a produs
accidentul rutier în rezultatul căruia mijlocul de transport de model „Renault Clio”,
număr de înregistrare OR BF 050, condus de către Sanduța Mihail a tamponat
autovehiculul de model „BMW 520” cu n/î K IL 111, proprietar al căruia este Lebădă
Valentina.

Afirmă că în corespundere cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 02
noiembrie 2013 și a deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale, vinovat
de comiterea accidentului rutier sus-indicat a fost recunoscut Sanduța Mihail, care a
încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere stabilite la pct. 39 alin. (1), fapta
calificată conform art. 242 alin. (1) al Codului Contravențional, fiind sancționat cu o
pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 800 lei.

Susține că părțile implicate în accidentul de circulație au declarat cazul
accidentului la companiile de asigurări cu care aveau întocmite contract de asigurare,

prin urmare, de către SAR „Donaris Group” SA a fost pornit dosarul de daună nr. 2437/11 din 07 noiembrie 2011, iar la data de 07 noiembrie 2011 și respectiv 09 noiembrie 2011 a fost întocmit și procesul-verbal de constatare a pagubelor semnat de părțile implicate.

Conform dispoziției nr. RCO 11/677S emisă de SAR „Donaris Group” SA la data de 03 decembrie 2012 a fost dispusă recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea despăgubirii obligatorii de asigurare în mărime 105380,15 lei la contul CA „Euroasig Group” SA pentru păgubitul Lebădă Valentina.

Insistă că prin prisma înscrisurilor prezentate și administrate la dosarul de daune, s-a constatat că la momentul producerii accidentului în trafic, dl Sanduța Mihail, nu era inclus în contractul de asigurare RCO prezentat, astfel că speța dată cade sub incidența normei lit. d) a art. 29 a Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006.

La fel, menționează că situația în cauză generează dreptul SAR „Donaris Group” SA de a înainta acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubei în rezultatul accidentului de circulație.

Solicită încasarea de la Sanduța Mihail în folosul SAR „Donaris Group” SA a sumei de 105380,15 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, a cheltuielilor de asistență juridică în suma de 8750 lei și a taxei de stat în sumă de 3161,40 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 05 octombrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Sanduța Mihail în beneficiul CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA în ordine de regres prejudiciul material în mărime de 81395 lei, taxa de stat în mărime de 2441,85 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei, în total 88836,85 lei. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

La 02 noiembrie 2015, Sanduța Mihail a depus cerere apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii înaintate de CA „Donaris Vienna Insurance Group” și emiterea în partea dată a unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii integral. Concomitent apelantul a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat invocând situația materială precară.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 a fost respinsă cererea lui Sanduța Mihail cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Sanduța Mihail, fiindu-i acordat apelantului termen pînă la 17 martie 2016 ora 16.00, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 1831 lei. Totodată, a fost explicat apelantului că în caz contrar cererea de apel v-a fi restituită.

La 18 februarie 2016, Sanduța Mihail, reprezentat de avocatul Prisac Alexandru a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel cu dispunerea primirii cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nejustificat a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, încheierea instanței fiind neîntemeiată, deoarece la depunerea cererii de apel a dovedit starea materială grea în care se află, prin faptul că la locul de muncă are un salariu de aproximativ o mie de lei.

În acest sens susține că prin scrisoare depusă la oficialul poștal la 24 aprilie 2015 a prezentat adeverința de salariu în original.

Menționează că toate acestea dovedesc imposibilitatea achitării taxei de stat, iar instanța de fond nu a luat în considerare că acest salariu pe care îl primește trebuie să-i asigure hrana și îmbrăcămintea zilnică a lui, suma de o mie de lei nefiind suficientă.

Astfel, invocând prevederile art. 85 alin. (4) CPC, susține că fiind tânăr specialist nu poate avea un salariu suficient ce i-ar asigura starea lui materială suficientă.

Consideră că cerința privind scutirea de plata taxei de stat urmează a fi admisă, or neeliberarea recurentului de la achitarea taxei de stat, ar duce la îngrădirea accesului la justiție, fapt ce în consecință este o încălcare a art. 6 paragraful 1 din Convenție pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii instanței de apel din 04 februarie 2016 la 18 februarie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz la 02 noiembrie 2015, Sanduța Mihail a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 octombrie 2015, fără a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. Totodată, însă, a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, invocând starea materială precară în care se află, deoarece la locul de muncă are un salariu de aproximativ de o mie de lei.

Drept urmare, prin încheierea din 04 februarie 2016, instanța de apel a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și nu a dat curs cereri de apel depuse de către Sanduța Mihail, acordându-i ultimului un termen pînă la data de 17 martie 2016 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1831 lei.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești,

cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Iar, dispozițiile art. 85 alin (4) CPC acordă dreptul judecătorului (instanței de judecată), să scutească persoana fizică sau juridică, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 04 februarie 2016, este întemeiată și legală, deoarece apelantul Sanduța Mihail nu au prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel, la caz fiind în mărime de 1831 lei.

De altfel, și argumentul invocat în recurs precum că, situația financiară precară face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelantul nu a prezentat probe concludente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

Iar însuși faptul că în conținutul cereri de apel Sanduța Mihail a făcut referire la caracterul constant al situație sale financiare, atrăgându-se atenția la toate circumstanțele invocate în prima instanță în susținerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu confirmă situația materială dificilă a acestuia.

În consecință, mărimea salariului invocat de apelant, nu atestă și situația materială dificilă a acestuia și nu constituie temei justificativ de scutire de la plata taxei de stat, cu atât mai mult că odată cu depunerea cererii cu privire la scutire de la plata taxei de stat, ultimul nici nu a prezentat probe care ar confirma că situația sa financiară este precară, deși era ținut să prezinte instanței probele ce justifică imposibilitatea achitării taxei de stat, după cum sugerează art. 85 alin.(4) CPC.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel

corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, avînd în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atît descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției.(*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamantî raportat la veniturile sale.

În consecința, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelant la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Sanduța Mihail, reprezentat de avocatul Prisac Alexandru.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Sanduța Mihail cu privire la încasarea sumei în ordine de regres.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas